

Hospodárenie samospráv sa medziročne zhoršilo

K 30. 9. 2017 samosprávy získali 76,15 % z predpokladaného objemu podielových daní

Na medziročnom náraste kapitálových výdavkov sa 70 % podieľali výdavky na realizáciu nových stavieb, rekonštrukciu a modernizáciu, prístavby a nadstavby

Bratislava 19. decembra 2017 – Hospodárenie samospráv (obcí, miest a nimi zriadených rozpočtových organizácií) v Slovenskej republike sa k 30. 9. 2017 skončilo celkovo s prebytkom 347,470 mil. eur, čo v porovnaní so 482,965 mil. eur k 30. 9. 2016 predstavuje zhoršenie plusového výsledku hospodárenia o 28,05 %. Ako ďalej vyplýva z aktuálnej analýzy spoločnosti CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o. (ďalej len CRIF SK), po započítaní príjmových a výdavkových finančných operácií bol účtovný prebytok samospráv vyšší, dosiahol 492,704 mil. eur, avšak oproti 518,967 mil. eur v rovnakom období roku 2016 medziročne poklesol o 5,06 %.

Z analýzy spoločnosti CRIF SK tiež vyplýva, že prebytok vo výške 546,790 mil. eur bol dosiahnutý v bežnom rozpočte a vo výške 145,234 mil. eur vo finančných operáciách samospráv. *Kapitálový rozpočet bol k 30. 9. 2017 schodkový, a medziročne sa jeho záporný výsledok zvýšil zo 63,773 mil. eur v rovnakom období roku 2016 na 199,320 mil. eur, t. j. o 212,55 % z dôvodu medziročného poklesu kapitálových príjmov a zvýšenia kapitálových výdavkov,* zhodnotila Jana Marková, hlavná analytička CRIF SK.

Objem rozpočtovaných príjmov a príjmových finančných operácií 3 243,507 mil. eur oproti 3 155,777 mil. eur k 30. 9. 2016 vzrástol o 2,78 %. Na ich výške sa 87,39 % podieľali bežné príjmy v čiastke 2 834,446 mil. eur, 4,36 % kapitálové príjmy v čiastke 141,310 mil. eur a 8,25 % príjmové finančné operácie v čiastke 267,751 mil. eur.

„Najväčší podiel na daňových príjmoch má dlhodobý výnos dane z príjmov fyzických osôb (DzPFO), tzv. podielové dane. Ich objem 1 343,754 mil. eur sa oproti 1 252,864 mil. eur k 30. 9. 2016 zvýšil o 7,25 %, pričom podiel samospráv z výnosov DzPFO sa oproti roku 2016 nezmenil a zostal vo výške 70,00 % (podiel vyšších územných celkov je 30 %). Dôvodom nárastu objemu podielových daní bol jej vyšší výber štátom vyvolaný rastom príjmov fyzických osôb a vyššou zamestnanosťou,“ zdôvodnila Jana Marková. Samosprávam bolo poukázaných 76,15 % z predpokladaného ročného objemu podielových daní na rok 2017. Na jedného obyvateľa pripadalo v priemere 247,65 eur podielových daní, čo je o oproti 231,11 eur v rovnakom období roku 2016 viac o 16,54 eur, resp. o 7,16 %.

Súčasťou miestnych daní je aj daň z nehnuteľností, z ktorej k 30. 9. 2017 samosprávy získali 275,922 mil. eur, čo predstavuje 15,48 percentný podiel na daňových príjmoch. Na jej objeme sa 26,39 % podieľala daň z pozemkov (72,829 mil. eur), 67,51 % daň zo stavieb (186,265 mil. eur) a 6,10 % daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome (16,828 mil. eur). *„Stále pretrvávajú rezervy pri výbere dane z nehnuteľností, najmä pokiaľ ide o prehľad o vlastníkoch nehnuteľností, dôsledný výber dane od všetkých daňovníkov a dohľadanie na ich včasnú úhradu,*“ doplnila Jana Marková.

Objem rozpočtovaných výdavkov a výdavkových finančných operácií 2 750,803 mil. eur sa oproti 2 636,810 mil. eur k 30. 9. 2016 zvýšil o 4,32 %. Na ich výške sa 83,16 % podieľali bežné výdavky v čiastke 2 287,656 mil. eur, 12,38 % kapitálové výdavky v čiastke 340,630 mil. eur a 4,45 % výdavkové finančné operácie v čiastke 122,517 mil.

eur. „Na medziročnom náraste objemu kapitálových výdavkov o 27,26 % sa najväčším, až 70,03 percentným podielom, podieľali výdavky na realizáciu nových stavieb, rekonštrukciu a modernizáciu, prístavby a nadstavby,“ uviedla Jana Marková.

Spoločnosť CRIF SK analyzovala údaje o príjmoch a výdavkoch k 30. 9. 2017 za 5 133 subjektov – z toho bolo 2 761 obcí, 162 miest a 2 210 rozpočtových organizácií; v rovnakom období roku 2016 hodnotila údaje za rovnaký počet, 5 133 subjektov – z toho bolo 2 757 obcí, 162 miest a 2 214 rozpočtových organizácií.

Hospodárenie samospráv a ich rozpočtových organizácií za prvých 9 mesiacov roku 2017

Rozpočtové hospodárenie samospráv a nimi zriadených rozpočtových organizácií (rozdiel príjmov a výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu), ktoré v stanovenom termíne predložili Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách, skončilo k 30. 9. 2017 celkovo s prebytkom 347,470 mil. eur, čo v medziročnom porovnaní so 482,965 mil. eur k 30. 9. 2016 predstavuje zhoršenie plusového výsledku hospodárenia o 28,05 %. Po započítaní príjmových a výdavkových finančných operácií bol ich účtovný prebytok síce vyšší, dosiahol 492,704 mil. eur, ale oproti 518,967 mil. eur v rovnakom období roku 2016 sa znížil o 5,06 % (tabuľka č. 1).

Tabuľka č. 1: **Saldo rozpočtov za municipality v SR**

Saldo rozpočtov za municipality v SR spolu	k 30. 9. 2016	k 30. 9. 2017	k 30. 9. 2017/ k 30. 9. 2016 v %
	v €	v €	
SR celkom (vrátane finančných operácií)	518 967 484	492 703 990	-5,06
bežný rozpočet	546 738 168	546 789 649	0,01
kapitálový rozpočet	-63 773 055	-199 319 784	-212,55
finančné operácie	36 002 371	145 234 125	303,40
SR celkom (bez finančných operácií)	482 965 113	347 469 865	-28,05

zdroj: CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Z analýzy spoločnosti CRIF SK tiež vyplýva, že prebytok vo výške 546,790 mil. eur bol dosiahnutý v bežnom rozpočte a vo výške 145,234 mil. eur vo finančných operáciách samospráv. „Kapitálový rozpočet bol k 30. 9. 2017 schodkový, a medziročne sa jeho záporný výsledok zvýšil zo 63,773 mil. eur v rovnakom období roku 2016 na 199,320 mil. eur, t. j. o 212,55 % z dôvodu medziročného poklesu kapitálových príjmov a zvýšenia kapitálových výdavkov,“ zhodnotila Jana Marková, hlavná analytička CRIF SK.

V súhrne nevykázali samosprávy ani jedného kraja účtovný schodok v hospodárení. Účtovný prebytok sa medziročne zvýšil iba v Meste Košice (o 17,86 %) a v samosprávach Nitrianskeho (o 6,31 %) a Banskobystrického kraja (o 4,61 %). Najväčší medziročný pokles prebytku hospodárenia bol v Bratislave hlavnom meste (o 23,78 %).

Príjmy samospráv a nimi zriadených rozpočtových organizácií za prvých 9 mesiacov roku 2017

Rozpočtované príjmy a príjmové finančné operácie samospráv a nimi zriadených rozpočtových organizácií (príjmy spolu) tvorili k 30. 9. 2017 až 97,78 % z ich celkového objemu (v rovnakom

období roku 2016 tvorili 97,59 %). Iba 2,22 % (2,41 % v rovnakom období roku 2016) predstavovali nerozpočtované príjmy (z podnikateľskej činnosti, zariadení školského stravovania a iné nerozpočtované príjmy).

Objem príjmov spolu 3 243,507 mil. eur oproti 3 155,777 mil. eur k 30. 9. 2016 vzrástol o 2,78 %. Na ich výške sa 87,39 % podieľali bežné príjmy v čiastke 2 834,446 mil. eur, 4,36 % kapitálové príjmy v čiastke 141,310 mil. eur a 8,25 % príjmové finančné operácie v čiastke 267,751 mil. eur. Na jedného obyvateľa SR (v analýze boli prepočty uskutočnené k počtu obyvateľov, ktorý ŠÚ SR uvádza k 1. 1. 2016, čo bolo 5 426 002 obyvateľov, nakoľko tento počet je rozhodujúci pre prerozdelenie podielových daní jednotlivým samosprávam v roku 2017) pripadalo v priemere 597,77 eur príjmov spolu (582,13 eur k 30. 9. 2016), z toho 522,38 eur tvorili bežné príjmy (504,41 eur k 30. 9. 2016), 26,04 eur kapitálové príjmy (37,61 eur k 30. 9. 2016) a 49,35 eur finančné príjmy (40,11 eur k 30. 9. 2016). Prehľad objemu rozpočtovaných príjmov a príjmových finančných operácií, ako aj jednotlivých druhov príjmov (daňové príjmy a v rámci nich podielové dane z príjmov fyzických osôb, nedaňové príjmy, granty a transfery, finančné príjmy) k 30. 9. 2017 a 2016 obsahuje tabuľka č. 2.

Tabuľka č. 2: **Objem a štruktúra rozpočtovaných príjmov municipalít vrátane príjmov nimi zriadených rozpočtových organizácií**

Objem a štruktúra celkových príjmov municipalít v SR	k 30. 9. 2016		k 30. 9. 2017		k 30. 9. 2017/ k 30. 9. 2016 v %
	v €	v %	v €	v %	
Daňové	1 677 257 448	53,15	1 782 490 886	54,96	6,27
- výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve	1 252 863 791	39,70	1 343 754 203	41,43	7,25
Nedaňové	336 419 160	10,66	323 668 116	9,98	-3,79
Granty a transfery	924 665 403	29,30	869 597 107	26,81	-5,96
Finančné	217 435 315	6,89	267 751 172	8,25	23,14
Príjmy spolu	3 155 777 326	100,00	3 243 507 281	100,00	2,78

zdroj: CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Aj k 30. 9. 2017 najväčšiu časť na príjmoch spolu s podielom 54,96 % vo výške 1 782,491 mil. eur tvorili daňové príjmy (sú primárne určené na financovanie originálnych kompetencií municipalít a tvoria ich podiely na daniach v správe štátu a miestne dane). V porovnaní s ich objemom 1 677,257 mil. eur z rovnakého obdobia roku 2016 boli vyššie o 6,27 % a vzrástol aj ich podiel na príjmoch spolu o 1,81 percentuálnych bodov. Na jedného obyvateľa SR pripadalo v priemere 328,51 eur (309,39 eur k 30. 9. 2016).

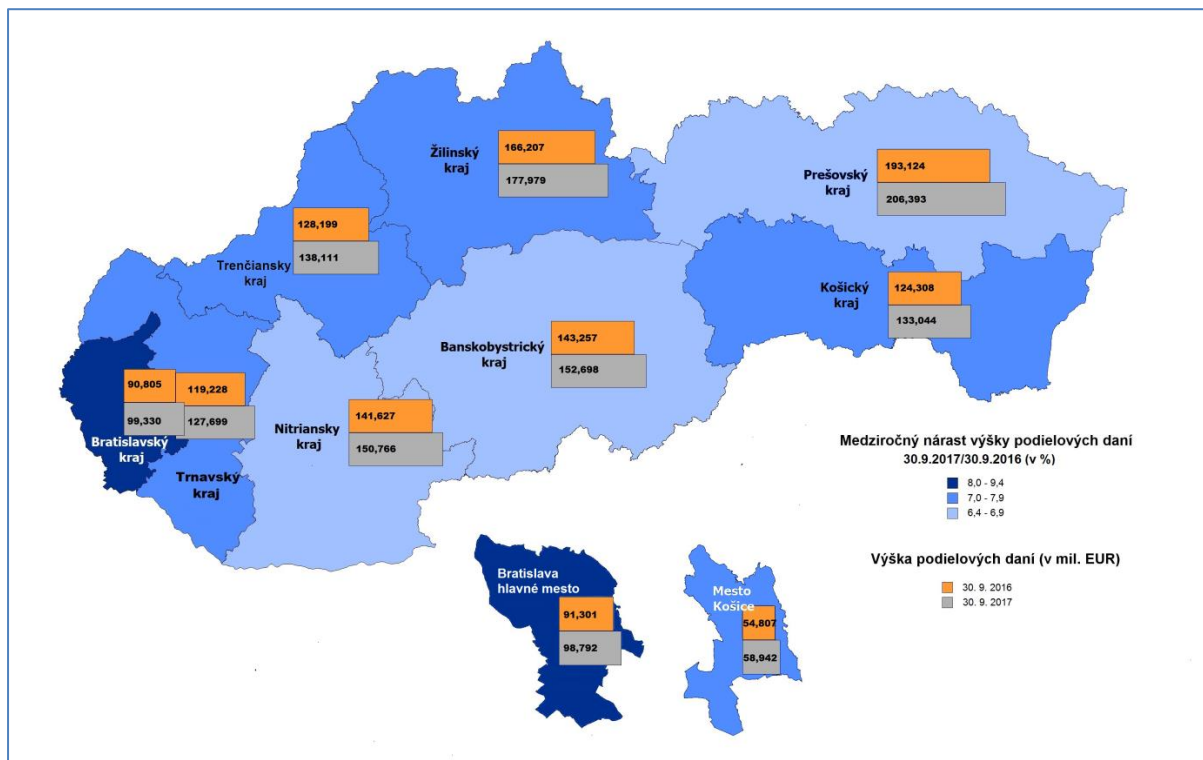
„Najväčší podiel na daňových príjmoch má dlhodobý výnos dane z príjmov fyzických osôb (DzPFO), tzv. podielové dane. Ich objem 1 343,754 mil. eur sa oproti 1 252,864 mil. eur k 30. 9. 2016 zvýšil o 7,25 %, pričom podiel samospráv z výnosov DzPFO sa oproti roku 2016 nezmenil a zostal vo výške 70,00 % (podiel vyšších územných celkov je 30 %). Dôvodom nárastu objemu podielových daní bol ich vyšší výber štátom vyvolaný rastom príjmov fyzických osôb a vyššou zamestnanosťou,“ zdôvodnila Jana Marková. Medziročný zvýšenie objemu podielových daní sa prejavilo aj vo zvýšení ich podielu na príjmoch spolu o 1,73 percentuálnych bodov.

„Na jedného obyvateľa pripadalo v priemere 247,65 eur podielových daní, čo je oproti 231,11 eur v rovnakom období roku 2016 viac o 16,54 eur, resp. o 7,16 %. Samosprávam bolo poukázaných 76,15 % z predpokladaného ročného objemu podielových daní vo výške 1 764 524 000 eur (z predpokladaného ročného objemu podielových daní 1 573 799 000 eur bolo k 30. 9. 2016 poukázaných 79,61 %),“ doplnila Jana Marková.

Príjmy samospráv z podielových daní boli k 30. 9. 2017 vo všetkých krajoch vyššie ako v rovnakom období roku 2016. Najväčší nárast bol v samosprávach Bratislavského kraja (o 9,39 %) a v Bratislave hlavnom meste (o 8,21 %), naopak najmenší nárast bol v samosprávach Nitrianskeho

(o 6,45 %), Banskobystrického (o 6,59 %) a Prešovského kraja (6,87 %). Sýtosťou farby kraja sú na obrázku č. 1 zobrazené medziročné nárasty výšky podielových daní v percentách a výška podielových daní v mil. eur v krajoch k 30. 9. 2017 a 2016.

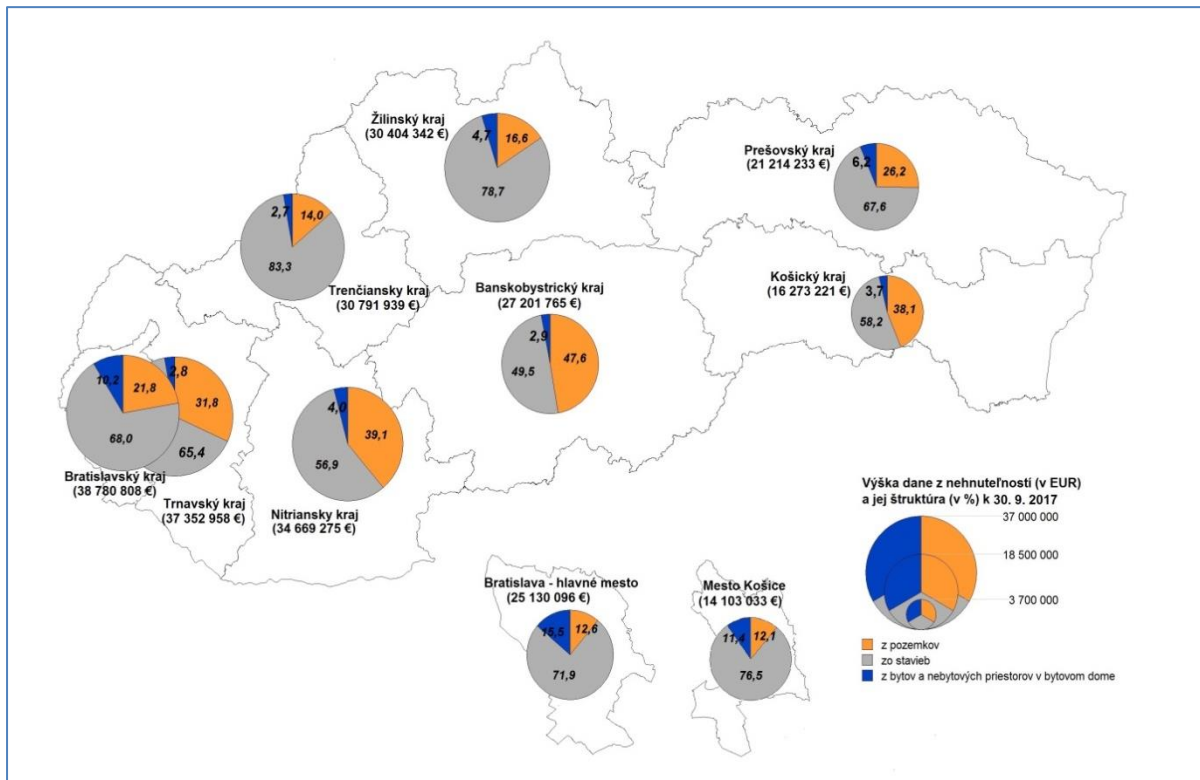
Obrázok č. 1: **Medziročné nárasty výšky podielových daní (v %) a výška podielových daní (v mil. eur) v jednotlivých krajoch k 30. 9. 2017 a 2016**

Zdroj: CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.; vizualizácia: Geografický ústav SAV

V rámci miestnych daní má významný podiel na financiách plynúcich do samospráv daň z nehnuteľností, ktorá pozostáva z troch druhov daní: z pozemkov; zo stavieb; z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. K 30. 9. 2017 samosprávy na dani z nehnuteľností získali 275,922 mil. eur, čo predstavuje 15,48 percentný podiel na daňových príjmoch. Na objeme dane z nehnuteľností sa 26,39 % podieľala daň z pozemkov (72,829 mil. eur), 67,51 % daň zo stavieb (186,265 mil. eur) a 6,10 % daň z bytov a nebytových priestorov v bytovom dome (16,828 mil. eur). „Stále pretrvávajú rezervy pri výbere dane z nehnuteľností, najmä pokiaľ ide o prehľad o vlastníkoch nehnuteľností, dôsledný výber dane od všetkých daňovníkov a dohľadanie na ich včasnú úhradu“, doplnila Jana Marková. Na obrázku č. 2 je zobrazená výška dane z nehnuteľností v jednotlivých krajoch (v eurách) a v rámci každého kraja je zobrazený podiel jednotlivých daní na celkovom objeme dane z nehnuteľností (v %).

Obrázok č. 2: **Objem dane z nehnuteľností (v eurách) a podiel jednotlivých druhov daní na celkovom objeme dane z nehnuteľností (v %) v jednotlivých krajoch k 30. 9. 2017**

Zdroj: CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.; vizualizácia: Geografický ústav SAV

Druhý najvyšší podiel na príjmoch spolu (26,81 %) mali k 30. 9. 2017 v objeme 869,597 mil. eur granty a transfery. Tvoria ich najmä príjmy zo štátneho rozpočtu určené na financovanie preneseného výkonu štátnej správy a prostriedky z Európskej únie. Na jedného obyvateľa SR ich pripadalo v priemere 160,26 eur (170,57 eur k 30. 9. 2016).

Tretím najväčším príjmom v objeme 323,668 mil. eur boli nedaňové príjmy (9,98 %), z ktorých na jedného obyvateľa SR pripadalo v priemere 59,65 eur (62,06 eur k 30. 9. 2016). Tvoria ich najmä príjmy z podnikania, vlastníctva majetku, administratívne a iné poplatky a platby, kapitálové príjmy - najmä príjmy z predaja majetku a úroky z vkladov.

Najmenší podiel mali príjmové finančné operácie (8,25 %) v objeme 267,751 mil. eur - tvoria ich predovšetkým prostriedky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí, prevody prostriedkov z peňažných fondov, zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov.

Výdavky samospráv a nimi zriadených rozpočtových organizácií za prvých 9 mesiacov roku 2017

Rozpočtované výdavky a výdavkové finančné operácie samospráv a nimi zriadených rozpočtových organizácií (výdavky spolu) tvorili k 30. 9. 2017 až 97,47 % z ich celkového objemu (97,26 % v rovnakom období roku 2016). Zvyšných 2,53 % (2,74 % v rovnakom období roku 2016) predstavovali nerozpočtované výdavky (z podnikateľskej činnosti, zariadení školského stravovania a iné nerozpočtované výdavky).

Kontakt pre médiá

Marián Sedílek, Dynamic Relations 2000, tel.: +421 905 292 419, e-mail: sedilek@dynamic.sk

Objem výdavkov spolu 2 750,803 mil. eur sa oproti 2 636,810 mil. eur k 30. 9. 2016 zvýšil o 4,32 %. Na ich výške sa 83,16 % podieľali bežné výdavky v čiastke 2 287,656 mil. eur, 12,38 % kapitálové výdavky v čiastke 340,630 mil. eur a 4,45 % výdavkové finančné operácie v čiastke 122,517 mil. eur.

Na jedného obyvateľa SR pripadalo v priemere 506,97 eur výdavkov spolu (486,40 eur k 30. 9. 2016), z toho 421,61 eur tvorili bežné výdavky (403,55 eur k 30. 9. 2016), 62,78 eur kapitálové výdavky (49,38 eur k 30. 9. 2016) a 22,58 eur finančné výdavky (33,47 eur k 30. 9. 2016). Objem výdavkov spolu a jednotlivých druhov výdavkov (bežné, kapitálové a finančné výdavky) k 30. 9. 2017 a 2016 obsahuje tabuľka č. 3.

Tabuľka č. 3: **Objem a štruktúra rozpočtovaných výdavkov municipalít vrátane výdavkov nimi zriadených rozpočtových organizácií**

Objem a štruktúra celkových výdavkov municipalít v SR	k 30. 9. 2016		k 30. 9. 2017		k 30. 9. 2017/ k 30. 9. 2016 v %
	v €	v %	v €	v %	
Bežné	2 187 703 325	82,97	2 287 656 443	83,16	4,57
Kapitálové	267 673 573	10,15	340 629 801	12,38	27,26
Finančné	181 432 944	6,88	122 517 047	4,45	-32,47
Výdavky spolu	2 636 809 842	100,00	2 750 803 291	100,00	4,32

Zdroj: CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.

Bežné výdavky, ktoré sú určené najmä na platby za mzdy, platy, tovary a služby, splátky úrokov atď. medziročne vzrástli o 4,57 % a ich podiel na rozpočtovaných výdavkoch sa zvýšil o 0,19 percentuálneho bodu.

Kapitálové výdavky, ktoré zahŕňajú napr. výdavky na obstaranie hmotného a nehmotného majetku a kapitálové transfery jednotlivcom, neziskovým právnickým osobám, príspevkovým a rozpočtovým organizáciám na nadobudnutie kapitálových aktív alebo kompenzáciu ich poškodenia medziročne vzrástli až o 27,26 %, čo sa prejavilo aj vo zvýšení ich podielu na výdavkoch spolu o 2,23 percentuálnych bodov. „Najväčším, až 70,03 percentným podielom sa na objeme kapitálových výdavkov podieľali výdavky na realizáciu nových stavieb, rekonštrukciu a modernizáciu, prístavby a nadstavby,“ uviedla Jana Marková.

Medziročne o 32,47 % poklesli výdavkové finančné operácie, ktoré zahŕňajú najmä splácanie istiny z úverov, finančného lízingu a iné finančné operácie, čo bolo sprevádzané znížením ich podielu na výdavkoch spolu o 2,43 percentuálnych bodov.

Výdavky spolu medziročne poklesli iba v samosprávach Žilinského kraja (o 0,11 %) a v Bratislave hlavnom meste (o 2,43 %). Medziročne najviac sa zvýšili v Meste Košice (o 20,17 %), naopak najmenej vzrástli v samosprávach Banskobystrického kraja (o 1,09 %).

O spoločnosti CRIF – Slovak Credit Bureau, s. r. o.:

Spoločnosť CRIF – Slovak Credit Bureau zabezpečuje na Slovensku prevádzku slovenských úverových registrov, bankového a nebankového, prostredníctvom ktorých si banky a stavebné sporiteľne, resp. leasingové a splátkové spoločnosti overujú bonitu a schopnosť svojich klientov splácať budúce záväzky. Obom registrom CRIF – Slovak Credit Bureau zabezpečuje technický servis a služby klientskych centier. Spoločnosť CRIF – Slovak Credit Bureau je prevádzkovateľom významného informačného portálu Cribis Univerzálny register obsahujúceho komplexné informácie o všetkých subjektoch na Slovensku, vrátane informácií o ich platobnej disciplíne.

Spoločnosť CRIF – Slovak Credit Bureau bola založená v máji 2004, jej jediným akcionárom je medzinárodná skupina CRIF, ktorá je štvrtý najväčší prevádzkovateľ úverových registrov a systémov pre podporu úverového rozhodovania na svete.

Kontakt pre médiá

Marián Sedílek, Dynamic Relations 2000, tel.: +421 905 292 419, e-mail: sedilek@dynamic.sk

Profil skupiny CRIF:

CRIF je globálna spoločnosť špecializujúca sa na oblasť rozvoja a riadenia úverového reportingu, obchodných informácií a systémov pre podporu rozhodovania. Bola založená v roku 1988 v talianskej Bologni. Dnes pôsobí na štyroch kontinentoch, a to v Európe, Amerike, Afrike a v Ázii, kde poskytuje svoje služby viac ako 2 400 bankovým a finančným inštitúciám. CRIF je vedúcou spoločnosťou v kontinentálnej Európe v oblasti úverových bankových služieb a je jedným z najväčších poskytovateľov medzinárodných integrovaných služieb pre riadenie obchodných a podnikateľských rizík či efektívne riadenie úverov a pre marketingové rozhodnutia. Patrí tiež k najväčším spoločnostiam, ktoré celosvetovo ponúka systémy pre podporu úverového rozhodovania.

Ďalšie informácie www.crif.sk, www.crif.com